

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Négy hetes hirdetés 5 kr.
 Helyi hirdetés 3 kr.
 Helyi hirdetés 2 kr.
 Helyi hirdetés 1 kr.
 Helyi hirdetés 1/2 kr.
 Helyi hirdetés 1/4 kr.
 Helyi hirdetés 1/8 kr.
 Helyi hirdetés 1/16 kr.
 Helyi hirdetés 1/32 kr.
 Helyi hirdetés 1/64 kr.
 Helyi hirdetés 1/128 kr.
 Helyi hirdetés 1/256 kr.
 Helyi hirdetés 1/512 kr.
 Helyi hirdetés 1/1024 kr.

Kéziratok vissza nem adandók.

Közlönyi árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 frt.—kr.
 Fél évre 5 —
 Negyed évre 3 —
 Egyes szám 5 kr.
 A lap esztendőnként 100 min.
 1894. évi. szám. Duna- és
 Tisza-vidék. — a szerkesztőségbe
 meg kell küldeni.

Gazdák helyzete.

(B. M.) Most, hogy eső volt, örömránézni a földművelő gazdára. Hálálkodik és versenyt fűtyöl a pacsirtával, reményei megizmosultak, arca ragyog, kedélye friss, miként a májusi reggel.

Eddig az eső előtt szomorúság terült el völgyeken, hegyeken. A zsenge buza-teret összehajlott levelei már-már zörögtek az áprilisi meleg szelekben, zab és árpa rosszul csirázott és rosszul kelt, fű nem hajtott szárbá s füstbe ment reményekkel, bánatosan nézte a gazda kárba vesző fáradságának szegényes jövőjét.

Mert nagy igazságot mondott az alföldi paraszt Bécsben, mikor fölállította a következő értékmérleget: sokat érhet ez a nagy város, de többet ér egy májusi eső. És nem kevésbé nagy fináncziális igazságot mondott Kerkápolyi, állítván, hogy biztos alapokra fektetett budgetet nálunk, hol az állami jövedelmek legnagyobb része a bizonytalan időjárástól függ, megállapítani nem lehet.

Tud-e a kereskedő forgalmat csinálni; kap-e az iparos megrendeléseket; akad-e vállalkozó a kereset egyik-másik ágában; befolyolnak-e az adók pontosan; deficit nélkül dolgoznak-e a közlekedési vállalatok; számitathatnak-e nyereséges mérlegre a pénzintézetek. . . ? Mindez, szóval Magyarország egész gazdasági élete attól a véletlennek látszó tényről függ, hogy keletkez-e bizonyos napon egy olyan hidegségű légáramlat a felhők között, mely képes legyen a párat csöpfolyós állapotra hűteni? Megengedem, hogy a meteorológiai tünetek is állandó törvények alatt vannak, miként a természet egyéb jelenségei, de a törvények szabályozása és alkalmazása akarunkon még ma kívül esvén, az időjárás egészen a véletlen esélyek természetével bír. Mi véletlen szerencsének nezzük, hogy végre esőt kaptunk; véletlen szerencse lesz, ha a fagyos szentek kár nélkül vonulnak el fejtünk fölött; véletlen szerencse mindig, ha a virágjában levő buzag meg nem szorítja a hó, vagy el nem tikkasztja a júniusi kőd.

Mivel ez így van: ennél fogva hazánk gazdasági élete közel jár a kockajátékhoz, mert úgy a nyerő, mint a vezető számok nem tőlünk függő körülmények szerint forognak az időjárás szerencse kerékében. Ez a kockajáték közös minden őstermeléssel foglalkozó országnak. Ez tehát nekünk nem speciális szerencsétlenségünk. Hanem hat vannak tényezők, melyek a játék kockázatát mérsékelni tudják. A hol nagy a baromtenyésztés, ott a gazda a lábas-jóság révén megnyerheti azt, a mit a buzaföld ványján veszített. A hol fejlett a gyáripar, ott az ország kipotholhatja mezőgazdasági veszteségeit ipari termékekkel. A hol felgyült a tőke, ott egy szerencsétlen esztendő nem vag mély nyomokat a forgalmi élet országutján, mert a multnak munkája ott már fölgazdagította a jövőjét is. A hol intenzív rendszer van a mezőgazdaság terén, ott a szárazság hatását redukálja a talaj porhanyósága, a sok esőt mérsékli az alagsó, a hideget redukálja a bő trágya, a napsugár égetését a buja növényzet.

Ugy, de nálunk sem tőke, sem gyáripar, sem belterjes művelés, sem fejlett állattenyésztés. Nálunk mindazon tényezők hiányoznak, melyek a földművelés bizonytalanságára mérséklőleg hatnának. A mi gazdánk arra van utalva, hogy kockázzék munka közben. Kockázzék még akkor is, midn már tulesett az időjárás szeszélyein. Mert ha kasban van a török-buzád, veremben a krumpli, hambárban a buzád, zabod és árpád s istállón a jöltáplált szarvasmarhád; még akkor is bizonytalan a jövedelmed s még akkor sem tudod, hogy az adó jövő negyedévi részletét s

törlesztési adósságod jövő félévi kamatját pontosan befizetheted-e, mert nem tudod hol, mikor és miként értékesítheted jószágodat.

A mi piacunk épen olyan szeszélyes, épen olyan bizonytalan, épen úgy nem tőlünk függ, miként az időjárás. Ha ára van a marhának, jó; ha rincesen ára: nem jó. Ha van ára a gabonának, jó; ha nincsen ára, nem jó. Ez a mi törvényünk. De hogy mikor és miként következik be a jó állapot s mikor és miként lehet a rossz állapotot elhárítani, azzal nálunk a mi földi gondviselésünk egyáltalában nem törődik.

Pedig, miként az időjárás hatását mérsékelni lehet, ép úgy az árak hullámzását is lehet szabályozni és mederbe szorítani. E szabályozásnak egyik főtenyezője a vámsorompó; másik a vasuti tarifa; aztán a közraktári rendszer, a szesz-, sör-, cukor-, malom-gyáriparnak állami kedvezményekkel való mesterséges fejlesztése és így tovább. Hanem hát a mi ezen a téren történt, az csak arra való, hogy elszomorodjunk miatta.

Az állam nálunk nem emeltyű, mely megkönnyíti a súlyt, hanem nehezék, mely megakadályozza az emelkedést.

— **Belföldi hírek.** A függetlenség és 48-as párt pénteken értekezletet tartott, melyen a kör tisztviselőit megválasztották. Elnök lett úr Irányi Dániel, alelnökök: Ugron Gábor és Polonyi Géza, háznapy: Petrich Ferencz, jegyzők: Lukács Gyula, Horváth Adam, Illyés Bálint és Szecsődi Kálmán. A pártszakadástól terjesztett hírek minden alapot nélkülöznek. — A képviselőház a mely bizottsága tagjainak számát a miniszterelnök szaporítani kívánja. Új bizottság is szerveztetik: t. i. vizsgió, a mely főleg vizsábalyozási ügyekkel fog foglalkozni. — Szerb püspök jelölt. Hír szerint a pátriárkának megválasztott Brankovics helyere Ruvaracz szerb arhimandrita van kizemelve temesvári püspöki helynökek. — Az elsdi kerületben képviselővé választottak kormánypárti programmal Beöthy Laszlót, a kinek ellenjelöltje nem volt. — A szerb patriárka. A karlócazi kongresszus május 10-iki ülésében hirdették ki a királyi leiratot, melylyel Brankovics György püspöknek pátriárkává történt megválasztása legfelsőbb megerősítést nyert. — A tiltakozó klérus. A vallás- és közoktatási miniszternek az elkeresztelésekre vonatkozó rendelete ellen sorra kezdenek tiltakozni a kath. egyházmegeyek espereségei.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése május 10-én. Az országgyűlés harmadik ülésszaka szombaton királyi leirattal berekesztetett. A negyedik ülésszak 12-en, azaz ma fog megnyitattai. Pechy Tamás meleg szavakban evelte ki, hogy ez a tizedik ülésszak, melyet berekeszt az elnöki széknek, mire a képviselőház, partikulumbeszéd nélkül, lelkes eljenzesben tört ki, unnevelpen a képviselőház elnökét, kinek igazagszeretete, partatlansága, és korrekt parlamenti erzeke, a képviselőháznak nemcsak tiszteletet, hanem szeretetet is kinyerte számára. Végül gróf Szapáry Gyula miniszterelnök a jövő ülésszak munkarendjére nézve tett néhány megjegyzést, s bejelentti, hogy a bizottságok tagjainak számát szaporítani akarja. Felütemst keltett, hogy a miniszterelnöknek e szándékát Horváth Gyula a házszabályokba utközőknek mondta; a mi azonban tévedés volt Horváth Gyula részéről s Pechy Tamás elnököt e felől fel is világosította.

A főrendiház ülése május 10-én. A főrendiház szombaton hosszabb szünet után rövid ülést tartott, melynek tárgya különböző elnöki előterjesztéseken kívül néhány törvényjavaslat volt. Ugy a közraktári jegyekről, mint a honvéd-főruharkatári építéséről szóló törvényjavaslatok minden vita nélkül elfogadtattak. Végül az ülésszakot a királyi leirattal bezárták.

— **Külföldi hírek.** Lengyelország kibékülési akció. Az orosz udvar részről újabban erőlködések történnek, hogy Lengyelországgal ugynevezett kibékülési akció készítsenek elő. — Maria Valéria esküvője, a kiralyne intézkedései szerint július 31-én délelőtt 11 órakor lesz az ischli plebánia-templomban. Az esketést a lincai püspök végzi. — Az angol kiralyne a sztaikészlete. Viktória kiralyne el-

rendelte, hogy pontos leltárt készítsenek amaz ezüst és arany asztalkészletről, mely az angol korona birtokában van. A leltár elkészült s e készletek értéke két millió angol fontban van felvéve, a mi körülbelül 25 millió forintnak felel meg a mi pénzünk szerint. — Duna-szabályozási tanácskozomány. Az európai Duna-bizottság még e hónapban összeül Galaczban, hogy a Galacz és Sulina közti duna-szabályozási munkálatok ügyében végleges határozatokat hozzon. A szabályozás által a vízi ut a két kikötő közt hét kilométerrel meg fog rövidütni. — Oroszország és a Paniczapör. A vádlevél, mely a Paniczapörben készült, vagy nyolcvan oldalra terjed s az orosz politika viszonyára Bulgária irányában rendkívül élénk és tanulságos világot vet, amár a bolgar kormány csakis azt vette föl béle, a mi a vád igazolására mulhatatlanul szükségesnek látszott. — Orosz hadikészüldések. Pétervári hírek szerint Gacsinában a czár elnöklete alatt katonai tanácskozás volt, melyen elhatározták, hogy számos vasutaknál, melyek a szentpétervári katonai kerületet és szomszagos katonai kerületet a varsói katonai kerülettel és az orosz-német határszéli vasuti hálózattal összekötik, rögtön a második vágány lerakása megkezdessék és hogy nagyobb számú elemei raktár fölállítása a varsói és a szentpétervári katonai kerületben még ebben az évben megtörténjen. — A francia hadügyi kormányzat elhatározta, hogy miután Németország haderejét Elzász-Lotharingiában szaporította, Franciaország hasonló intézkedést fog foganatosítani; több határmenti városban a helyőrséget megerősíti s a Verore-vonal mentén újabb védműveket emel.

A nőegylet közgyűlése.

Debreczen, május 12.
 A debreczeni jótékony nőegylet tegnap d. u. 4 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését Veresné Szatmári Teréz urnó elnöklete alatt a város háza nagy tanács termében. Elnök a gyűlést megnyitván, Dr. Oláh Miklós jegyző felolvasta az új árvaházra vonatkozó határozati javaslatot. — Mivel az árvaháznak kis-mester-utczán levő helyisége több kívánni valót hagy fenn, az egylet pétéria-utczán már meglevő üres telken egy új árvaház építését határozta el. Ez új árvaház — terv szerint 11,200 frtb. kerülne, míg a kis-mester-utczai árvaházi telek ajánlat szerint bizon eladható 12,000 frtért. A város az új árvaházhoz mindennemű anyagot ingyen fog adni 3000—4000 frt értékig, s így az új épület felépítése 11,200 frtnál jóval kevesebbe fog kerülni. A házon kívül az egylet készpénz vagyona 3000 frt, a rácskerítésre begyűlt 1392 frt. Az új árvaház 33 árva kenyelmes befogadására alkalmas. Ezután felolvasták Dr. Legányi Gyula és Dr. Varga Géza orvosok jelentése, mely szerint egy új árvaház építése egetően szükséges. György Elek és Erdős József partolólag szóáltak fel az új árvaház építése mellett. A javaslat egyhangulag elfogadtatik; a tegnapelőtti bizottsági gyűlés is határozattal kimondta az új árvaház építését.

Az előleges munkálatok megtételére bizottság alakítottatik, mely a tisztikaron kívül következő tagokból áll: Szűcs Mihályné, Paksi Imréné, Sebes Györgyné, Beressyné, Kapros Gaborné, Legányi Gyuláné, Szabó Kálmánné, Tikos Istvánné, Dr. Popper Alajosné, Goldi Nándorné, Dr. Király Ferenczné, Kaszaanytzky Eudréné, Balkányi Miklósné, Nemes Kálmánné.

Az egylet vagyona 42,146 frt 36 kr. S ebből az 1889. évi gyarapodás 1881 ft 70 krt tesz ki. Pénzsegélyben reszesített összesen 97 egyen, kik közül időközönként segélyt nyert 59, állandó segélyt 38. A mult év folyamán kiosztott segély összege 1738 frt 70 kr volt.

Az árvaházban az 1889. év kezdetén volt 15 árva növendék. Az árvaház fenntartására fordított a mult évben 1262 frt 89 kr. Az egyleti vagyon gyarapítása szempontjából a f. év jan. 5-én tartott jégűnnepeley tiszta jövedelme 295 frt 06 krt tett. Adománygyűjtésből 1020 frt folyt be, sőt az árvaházi növendékek kézi munkájából befolyt összeggel is jelentékeny gyarapodott az egylet pénztára.

Ezután György Elek pénztárnok felolvasta a zárszámadást. E szerint a pénztári forgalom a mult évben következő volt: Bevételei: 8161 frt 98 kr. Kiadás: egyenlegbe hozva: 8161 frt 98 kr. A kiadás rovataban 3867 frt tökéletesre fordított. A vagyoni állás összesen: 42,146 frt 36 kr. — e rovat föbb tetelei: alapítókna hatrálék: 1670 frt; az árvaház értéke: 9062 frt; kamatozó tőke takarékpénztárakban: 29,845 frt 05 kr.

A jelentés hálásan emlíkezik meg Steinfeld Ignácúró, ki 2000 ftot hagyott az egyletnek.

Ezzel a nemes czélu egylet gyűlése véget ért.

A földesi uzsora-per.

Szombaton délután 1/4 négy órakor Szomráky t. védője kezdte meg előadását költői hévvel és folytatta katonai erélylyel. Hatalmas két tulajdonság, mely ha egyesül a szónokban, — és szombaton délután nem kis bámulatunkra egyesülve láttuk — beszédjét ellenállhatatlanná teszi. Mert költői hév ömlik el a Szomráky mellett tartott beszéden, az bizonyos, s nemcsak a bevezetésűl színre alkalmazott dramai dialogus miatt, hanem mert, hogy az illúsió teljesebb legyen, némi shakespeare-i anakronisumok is nevelték a hatást. A mi pedig ezen nem mindennapi előadás energiáját illeti, az csak consequens betetőzése volt a védelem ezen részéről követett eljárásnak, mely híven követte egy nagyon sokat emlegetett francziának az eljárását, a ki szintén — generalis.

Nos tehát most is azzal az elhatározással vettük a tollat kezünkbe, hogy a jók és igazak közvéleményének hü tolmácsai leszünk s ebből kifolyólag gyakoroljuk a nyilvános critica jogát, a nyilvános életben eljátszott szerep fölött. A védő ügyvéd, mikor védői hivatását teljesíti, nem magán tevékenységet gyakorol, hanem közjogi funkciót tölt be, magatartása ennél fogva közbírálat tárgyául szolgál s mi hirlapirói kötelességünknek tartjuk, hogy valamint az elismerés adóját örömmel röjjük le az iránt a kit az megillet, épp úgy nem hallgatattjuk el a tollunkra toluó gáncs szavát, ha arra a közelet embere rászóglát.

Nem tudjuk, mennyiben talál hitelre — de mi sajnáljuk — hogy a Szomráky mellett tartott védbeszédet nem közölhetjük, miután t. lap társunk „a legrégibb magyar lap” a hirlapirói gyorsaság ama legújabb vívmányával, melylyel az általa nem hallott beszédet és nem látott gratulációkat szombaton délután 4 órakor, vagyis teljes egy negyed órával a beszéd elmondása előtt megörökítettette. És ez az eljárás az, a melyet mi megrovunk, ez az eljárás az a mi a Sz. t. védőjének amaz „elhatározására”, mely „akarattát felköltötte” amaz expectoratóri belső háttérére a mely a Szomráky védelmének elvállalásá a philantropiából akarta kimagyarázni, igaz világot vet. Semmi közünk a szereplő személyhez, a szerep az, a melyet az ügyvédi kar mőtőtsága érdekében eltelünk. — Hivatalos ügyvédi kötelesség a bűnös védelmet elvállalni, azt az emberszeretet nemes ambíciójával teljesíteni, de az ügyvédi hivatás magasatos feladatai elleni megbecsúthatatlan bűn az ambíciónak immár fájdalom, nagyon is elharapozott reclam-vadászattá fajulása.

Kétszeres hiba ez akkor, ha oly dolgokkal párosul, a mik önmagukban véve is károhtoztatást érdemelnek a védői hivatás szempontjából. — Ha egyik vádlottak védelme annyiból áll, hogy a másik vádlott ellen a közvádoló és magánvádló által elmondottakat egy harmadik vádbeszédben lemásoljuk: akkor a földesi uzsora — per 2-od rendű vádlottja csakugyan meg volt védelmezve, a — miat azt az ítélet is megfogja mutatni.

A védő mindenek felett vigyázzon arra, hogy magatartása minden szavában állásának megfelelő magas ízlést tanúsítson, s ne arra törekedjék, a mit minden franczia szünmügyár tud producálni, — szinpadí hatást. — Affektusok affektálásával effektusokat könnyű kicsikarni, — mert ilyenforma ízlést tanultunk szombaton d. u. a védői asztal második helyéről — de az igaz hangot várná az ember a védőtől s nem üres erzelgéseket, tarkítva ízléstelen gorombaságokkal. — Hogy micsoda igazság van abban, mikor a segédje magén-viszonyait ugylátszik alaposan ösmerő principalis előbb leszakgat vendence apjáról minden emberi érzést s aztán annak

DO
 posta.
 ber végéig.
 k, ujonnan
 árszolg- és
 kkal, köz
 es park, az
 konyha, a
 borok, hir-
 radi katonai
 mak: Idült
 leti és ideg-
 Az ivóforrás
 dnokság.
 S.
 stni, misze-
 az alatti.
 met
 st. Kar-
 kérvé a t.
 val ezen uj
 ENCZ.
 hó,
 odott tagokat,
 mifele borbajo-
 első daganatok
 ezett
 ÜRDŐ
 en.
 a gyógyviznek
 hosszú Pályi, —
 ándor
 pus.
 déglős igen ju-
 ma arczbörre
 zen diszére szert tenni
 az ne mulasztja el
 ER JOHANNA
 at kitűnőnek bizonyult
 enőcsét használni.
 rovid idő alatt eltávolít
 u borbajt, nevezetesen:
 ajfoltokat, szemölcsöket
 s korog egészségés rózsás
 ors és szép sikerért jór-
 dejűleg szives figyelmébe
 záságnak ZILZER JO-
 tian hajnövesztő kenőcsé-
 ft 20 kr., kis tégegy
 hoz való szappan 30 kr.
 hoz való üvegese essen-
 ések a viláig minden tá-
 el. Valódi minőségben
 pbató.
 BUDAPEST, Kis-
 diófa utca 16., 1.
 örök József gyógyszer-
 ZENBEN Dr. Roth-
 győsz, urnál is kapható.

melyekről szólnak, pénzt nem adott és a mi nevezetes s igen sokszor előjön a 22. vád között, hogy a szegény emberek mindig csak akkor állottak elő az uszora panaszával, mikor fizetni kellett, mikor a követelés lejárt, mikor prókator kezébe adták ezen követeléseket.

Akkor gondolkodtak, hogy kézpénzzel vagy vádskodással fizessenek-e? S Pécsi Mártonnal kieszelték, hogy vádaskodni fognak. Na mikor ez így áll, midőn nem is minden 5 évben egyszer hanem hat évben keresztül folyton tartó korteskedések folynak, (Derültég) érdemes megvizsgálni, — hogy pusztán azokra el ne hagyjuk, — hogy az annak szegény embernek előadása, a kire az a 20 frtos kölcsön nagyon jótévé volt, lehet e alapja ennek az uszora panaszának? Megjegyzem, hogy ki is egyezkedtek, Weinberger el is engedte nekik a kamatot és semmi kárunk nincs, mikor állításukkal szemben Weinberger is állással áll elő, mikor egyezsélről sincs semmi kár, én nem tártok semmiféle uszora vétséget. Magam részéről a Magyarországi József panaszára emelt uszora vétségi vádat megszüntetendőnek indítványozom.

8) Rácz Imre panaszát a közzvaldó fenntartotta, fenntartotta pedig akként, hogy ő maga is megjegyzte, hogy Rácz Imre valóban olyan furcsa önmagában véve, hogy azt bizonyítékul el nem fogadná, ha egyéb körülmények által az a vallomás nem igazolnánk. A magánvád igen tisztelt képviselője nem vette elégnéközvaldó indoklását, hanem tovább ment, amennyiben igazolja, hogy nemcsak azt, hogy itt uszora vétség követte el, hanem, hogy Weinbergert gyűlöletes színből tüntette fel, azt is mondja, hogy annak a tisztességes megközelítéssel szegény embernek ittasságát kizsákmányolta. Azt mondja, hogy ittas volt, de azt tudta, hogy mit irt. Ugy állt a dolog, hogy midőnyeket tudta, csak hogy midőnyre fizesse került a sor, csak azt tudta, hogy ittas volt. (Derültég)

Maga a tényállás a következő: Nem tudom, melyik augusztus 25-én kölcsön vett 12 frtot, harmadnap megint kért kölcsön 10 forintot, Mihály urtól. „Mihály ur“ azonban nem adott neki 10 frtot kölcsön, hanem adott 3 frtot. Ez itt szembe mondja, hogy „tudja-e öreg, előtte való nap tegnap is elvitt 20 frtot?“ Meglehet, de itt van „volam.“ — (Derültég és tevétség.) Nohát akkor aláíratott vele egy 26 frt 30 arus váltót.

Igen keves időre ittas állapotban megint alá írt egy 40 forintos váltót, utra egy 50 forintos váltót, mert ő úgy számítja, hogy kifizetett 85 frtot, holott nem kapott többet kölcsön 9 frtnél. Másoknak is tartozott s hogy el ne vehessek házat; ittas állapotban feleslegre átiratta. (Zajos derültég.) Mikor ezt Weinberger látta, bíróság elé adta a pert, beperelte Rácz Imrét, a ki végül beismeri, hogy a 84 frtot nem nem vett fel kölcsön, hanem a perköltségek igen sokra mentek. Ezekben igaz is van, mert a kölcsönön felül levő összeg mind a perköltségre ment. E perköltségek szoktak megolni a szegény embereket.

Weinberger határozottan tagadja hogy a tényállás ez volt. Hivatkozik könyveire, a melyek kétségtelenül mutatják, hogy nem először kért kölcsön, hanem 1874-ben is kért ötvenégy forintot, később nagyobb összeget: 120 frtot, mit a könyv igazol és mit Rácz Imre törlesztett is, úgy, hogy Rácz Imre tökéletesen biztosan mehetett és ment is mindig Weinberger Mihályhoz egy kis kölcsönsegélyért, ha megzorult. Kölcsönös is neki Weinberger legalább 6-8-szor, míg a tartozás 100 frtra nőtt, de miután látta, hogy házat nejtire iratta, a debreczeni kir. törvényszék előtt beperesítette és a 14,146/1887. számú végzésében tökéletesen megítéltetett 49 frt 17 kr és így tovább.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy nem mond igazat ez az ember, a midőn azt állítja, hogy 84-ben vett fel először kölcsön, mert azelőtt is vett fel újabb és újabb kölcsönöket, de a régebbi is mindig fizette, s ha az uszora vétségi kortesvilág be nem következett volna, a panaszal sem állott volna elő. 2-szor azzal értelt közzvaldó kir. ügyész ur, hogy ittas volt, mikor aláírta. Erre már valaki megmutította, hogy ezt mondja. Ezt nem bizonyítja senki s csak az öreg Rácz I. maga mondja, pedig eléggé tudja magát védelmezni, s nem is valami közönséges símejú ember, mert midőn hitelezői szaporodnak, hazat átiratja a feleségére.

A polgári per ugyanitt folyt le, ezen tek. királyi törvényszék előtt. — Rácz Imre megítéltetett, megjelent, meghallgatott, hát ott miért nem jutott eszébe, hogy mit kellett neki fizetni, pedig az a bíróság is elfogadta volna, ha alapos a menés. De hogy nebeszélte róla tiszta dolog, hogy ha az állítás és azzal teljesen ellenkeznek Weinberger könyvei is, pedig azokat nem azért csinálta már Weinberger, hogy a törvényszék elköbözze. — Itt az uszora vétség tényállását megismerni, olyan éles szem kell, a milyet én nem ismerek, de közzvaldó kir. ügyész ur szerint: vannak jegyzetek, a melyek ő előtte igen fontosak, — bár nincsenek benne dátumok, — különböző időkben, különböző utnával irattak, melyeket nem ismert el Weinberger sajátkezü irásának, megbizhatósággal ezek nem bírnak. Mégis a közzvaldó ur azon jegyzeteknek fontosságot tulajdonít. De ha az ilyen jegyzetek is fontosak ő előtt, hát akkor a Weinberger könyveit, melyek mégis bizonyos szelleműsággal bírnak, melyeket Weinberger maga írásának elismer, megis csak fontosabbnak kellene

tekinteni, mint azokat a papírosdarabkákat a melyekre Weinberger egész joggal mondja, hogy az irka-firkák és én ezt be is fogom bizonyítani, majd később.

Mint hogy Weinberger Mihálynak nem volt egyéb dolga, mint a pénzt óvszámítani, váltót feladni egy-egy papírosdarabokra jegyzeteket számításait, ezen jegyzetek nem egyebek mint combinationális irka-firkák, melyek a bíróság kezébe kerülnek, döntésre nem lehet felbuzulni, — hiszen nem is a célból készültek ezek! Megesik, hogy némely tételek érvényesek is, de azokat irányadóknak venni akkor, midőn ugyanazon jegyzetek ellenében az alak és tartalom megbizhatósága igen sok kellekével bővíti könyv itt van a bíró keze alatt, — nem lehet. Akkor mikor a dátum nélküli irka-firka jelent valamit, én hivatkozom a hitelesebb könyvre. Az irka-firkák alig olvashatóan állanak előttünk. Hivatkozom tehát a Weinberger sajátkezü írásával vezetett könyvre. A kir. ügyész ur előtt. Ha a Weinberger aláírása dönt valamit, nagyságos elnök ur s tek. kir. törv.-szék, akkor döntson ezen könyv, ha pedig nem ér semmit, akkor ne tessék előállni ezekkel az irka-firkákkal.

En tehát tek. kir. törv.-szék ismételve azt, hogy miután Rácz Imre ravasz embernek bizonyult, miután váltót az az állítás, hogy 84-től datálódik az ő tartozása miután a polgári perben az ő részéről kifogások nem történtek, Weinberger állítását pedig saját könyvei igazolják, Weinberger az uszora vétségi vád a.ó. felmenteni kérem.

9) Következik — Ngor. Elnök ur és tek. kir. törvényszék — A Nagy Bálint panaszára vonatkozó vád kérdése. Nagy Bálintra nézve a közzvaldó általam is teljesen méltányol indokból a vádat eljettette. Azonban a magán vád képviselője Nagy Bálintra nézve fenntartotta azt, pedig ő is elismerte, hogy kártérítésben kiegyeztek, meg is nyugodott benne; emélfogva a magánvád igen tisztelt képviselője nem azt a következtetést vonja ki, a mit mindenki kivonna, hanem azt, hogy dolog meg nincs elítélve. A dolog tényállása a következő: A mi 1869. Nov. 18-iki tárgyalás alkalmával Nagy Bálint kijelentette itt a törvényszék előtt, hogy részint malomnak javítására, — részint háztetejének k. tartozására, részint adósságainak kiegyenlítésére felvett kölcsön Weinbergertől 1883-ban 35 frtot, 1884-ben 50 frtot, 1885-ben 100 frtot és az állítja, hogy ezek után 20%-ot fizetett. Végre előadta, hogy egy darab földjét, 1709 □ ölt eladta és abból a kölcsönt kifizette 1884-ben. Weinberger kijelentette hogy ő csak 8%-ot szedett tőle és úgy 1-2% kezelési költséget mint könyveit is mutatják, hogy a kölcsönt ki se fizette.

Itt a tek. kir. törvényszék rendelkezése alatt 4 db. váltó fekszik két: 40 frtos, egy 150 frtos és egy 30 frtos. Ezek a váltók csakugyan a kölcsön felvétel ószegeiről szólnak. Itt a most folyó tárgyaláson tegnapelőtt Nagy Bálint kijelentette, hogy összes kára 32 frtra megy. Már most magánvádló ur becses figyelmét arra hívom fel, hogy ha ő elhiszi, hogy 20%-os volt a kamat, méltóztatnék egy kis számítmást csinálni, akár nem 32 frt lett volna a túlfizetés, hanem 84 frt 90 kr. De miután 32 frt volt a túlfizetés, nem 20%-os volt a kamat. Mennyi volt hát? A t nem tudni bizonyosan, mert Weinberger azt mondja, hogy nem bizonyos, csak épp n a keze ési költéggel volt több.

Hanem a következő tételek bizonyosak; bizonyos, hogy a kölcsön hasznos befektetésre fordította, malomjavításra, háztető tartozásra, adósság kifizetésre. Tehát nem könyvelés, nem gondatlan-ság, nem ittasság, hanem hasznos befektetés jól meggondolt indoka volt a kölcsön ok. Igaz, hogy egy föld t el kellett adni, de jó malma, jó házteteje lett s az is bizonyos, hogy az állítólag túlfizelt 32 frt Weinberger Mihály kiegyenlített. Igen, de a magánvádló igen tisztelt képviselője azt mondja, hogy haez uszora nem lett lelt volna, W. nem fizetett volna vissza semmit. De hogy nem fizetett volna hgyvett az uszora pertől és Pécsi Mártonnal megszabaduljon, hogy fogjon az ilyen embereknél a száma, az ilyen adozást meghozta itt is. Tökéletes igazsága van a közzvaldó kir. ügyész urnak ebben, miután itt minden ki van zárva, és hogy itt egy békésen nyugodott jóélet, kibondolt kölcsön volt, én emélfogva Nagy Bálintra nézve, csatlakozom a kir. ügyész urhoz és kérem Weinbergert az uszora vétség a.ó. felmenteni.

10) Kádár Lure néjének esete. Ezt a közzvaldó ur fenntartani indokoltnak látta. Azert pedig, mert itt is azon szerencsétlen feljegyzések tiszta a közzvaldó ur szemében a vádat igazoltta. A Kádár Imre szavára nem hajt egyedül, de ha lát egy jegyzetet, mely Weinberger véleménye szerint irka-firka, ott már nagy dolognak kell lenni. Az eset a következő:

Kádár Imre egy adja elő a maga vadját, hogy 1889. november 19-iki tárgyalás jegyzőkönyve szerint fel van véve. Ő ugyanis kért Weinbergertől kölcsönt, advan róla egy 60 frtos váltót; 25 frtot letérlesztett, ennek dacára 80 frtos váltót irt alá. Valaki tartozik 60 frttal, lefizet bilőle 25 frtot, még is 80 frtos váltót irt alá! De hiszen maga ez az összeadás furcsa egy dolog. De nem eddig van, a további még czifrább. Ekkor egy 175 frtos, később 145 frtos váltó alakult at, míg végre 1887-ben beperesítetett.

Weinberger felolagolt ingóságait árverésen potom áron megvette. Mikor ő nagysága elnök ur kérdezte, hogy mi a követelése, azt felelte: „200 frtot követelek.“ „Miért?“ —

„Megelégzem 150-nel is.“ (Derültég) A kölcsönt — a mit maga is beismeri — marhabevásárlásra vette fel, tehát befektetésre. De másoknak is tartozott. Így pld. valami Goldstein nevű asszonynak 25% kamatot fizetett már régóta. A legderékabb pedig Kádár utlatkozataban az volt, hogy mikor őt Weinberger perelte, beakart jönni Debreczenbe, de nem volt neki utiköltsége s Weinbergertől kért 1 frt 50 krt. „Miért...? Hogy feladjam az urat... (Élénk derültég.) És Weinberger adott neki. Ez is tény, mert elismeri Kádár Imre. Weinberger krisztusi jellemmel nem bir ugyan, de ez mégis hasonlít ahhoz.

Igaz, hogy ennek a Kádár Imrénék 80 vagy 100 frtot érő jószága éárvereztetett és azt 35 frtot Weinberger vette meg; ez már le volt foglalva másknál is, de Weinberger felülfogaltatott s az árverésen közösen megállapodtak, hogy Weinberger megveszi és Kádár Imrénék átadja. Ugy is lett. Az árverés megtörtént és Weinberger megvette és odaadta neki. Ekkor jött a tanács: vissza ne vedd, majd megfizeti Weinberger azt valamikor. Weinberger nem elégedett meg az egyszerű megkínálással, meghívatta a község házához, a megállapodás szerint tartozik átvenni. Igaz, hogy tökre ment, de ki annak az oka? Bizony csak ő, más senki sem. Ha megtartotta volna a maga tisztességes egyezséget, akkor nem lett volna romlás és pusztulás, mely evel állott el. Ő azt mondja, hogy azért nem vette, mert pénze nem volt, és Weinberger azt követelte, hogy rögtön fizessen; pedig máskor meg azt mondta: hogy őt arról lebeszélte — Magánvádló figyelmét felhívom a községi előljárás a bizonyítványára, — mert az tökéletesen igaz, és amik a községek az előjárás a csugyan nem érdemli a szemrehányást.

Továbbá alban is tökéletesen igaz van annak az igen tisztelt előjárásának, a mely kiállította Weinbergerről azt a bizonyítványt, hogy eddig ellene semmi kifogás nem tapasztaltott, mert ez akkor áll elő, midőn a bíróság valakit elítél, Pécsi Márton állítása pedig nem elég ahhoz — Így állván a dolog, miután megszorultság nem forgott feun, anyagi romlás nem következett be, mert a mi bekövetkezett, azt egyedül Kádár Imrénék a kockasága, a tisztességes meggyezéshez való hűtlensége készítette elő és végre, a melyre én mindig szult feketek, csak már akkor jutott eszébe megtenni, a mikor Weinberger beperelte és a polgári bíróság marasztalta; de mindazon kifogásokat, a melyek-el most előállított polgári perben elmondani elefedte, pedig feladta és érdekelte volna azokkal a töltőlaleni. Ilyen hiánya miatt a bizonyítékoknak, az uszora vétség bűnösséget kimondani nem lehet. Azert én, a kir. ügyész előterjesztésétől elterdleg tek. kir. törvényszék! kérem, hogy Weinberger Mihályt ezen vád s következménye alól felmenteni méltóztatassék.

11) Idősb Oláh Imre panasz. — A közzvaldó kir. ügyész ur ezen vádat is fenntartotta. En itt is a királyi ügyészről elért nyilatkozatot vagyok kénytelen kifejteni, azért, mert sok és fontos indok arra vall, hogy itt én, az uszora vétség tényállását szemlélmi körvonalakban se lássam megbizonyítva. Azt mondja a kir. ügyész ur, hogy ennél az Oláh Imrénél is azok az irka-firkák bizonyítják az uszora tényállásának valóságát. A tényállás a következő:

Oláh Imre előadja, hogy 1883. júniusban 30 frtot vett kölcsön, 1884. júniusban ismét 30 frtot. — Mindkét esetben azért vette fel ezt a pénzt, mert lova megdöglött és újat akart venni. Állítja, hogy fizetett 3 frt kamatot, 1885-ben 35 frtot törlesztett és akkor bepereltette 1886 év őszén. A per után kiegyezett Weinbergerral és ez el is engedett 32 frt tökéletességet, maradván a kötelezettség 87 frt.

Weinberger határozottan tagadja ezen állításnak nagyrészt és az ő tagadásával szemben áll az, hogy a magán panaszos már kiegyezett; a kölcsön szükséges befektetésre fordított. — Oláh Imre állításai, amennyiben az uszora tárgyalják, bebizonyítva nincsenek, vagyoni romlás egyáltalában nem következhetett belly körülmények közt nem lehet, hogy itt a vétség igazolatlansék. Ezen oknál fogva, ezen panaszra alapított vádat megszüntetni és Weinbergert annak következményei alól felmenteni kérem. A magánvádló képviselője ismét felhozza, hogy a közzvaldó urnak nincsen igazsága, midőn hangsúlyozza, hogy időközben panaszos kiegyezkedett, mert a törvény megmondja, hogy a kiegyezkedés nem nyom semmit. Hát kérem az igaz, hogy magára a pusztán visszavonásra a törvényszék felmentő ítélet hozni indítatva nincs, hanem abban a törvényben más is van és pedig az, hogy az uszora vétség esetekben a bírósáknak saját lekiismeretük szerint történjék a bizonyítékok szabad mérlegelése.

Ez pedig azt teszi, hogy minden körülmény számba vegyünk s hogy nem kénytelenek azon osztrak bünyd eljárási átvett sokasít bizonyító erővel felruházottnak tekinteni. De másrészt akár milyen kicsiny dolog merül is fel közöttük, a magok magasatos feladatánál fogva megfigyelik. S a közzvaldó ur igen helyesen rámutat az ily jelenségre, mert az elég fontos arra, hogy a magánvádló tisztelt képviselőjének ezen észrevétele, ellenkező megjegyzése figyelembe ne vessések.

12) Átmegek ngs. Elnök ur, tek. kir. Törvényszék a 12 vádra K. Nagy Márton vadjára, mire nézve teljesen egyetértek a közzvaldó kir. ügyész urral, a mennyiben ő est eljettette. Azonban K. Nagy Márton azzal a

nyilatkozással, a mely a jómódu és egészséges felfogású földműves embert jellemzi, határozottan kijelenti, hogy ő a vadját fenntartja. Ez — nagyságos Elnök ur, tek. kir. Törvényszék — K. Nagy Márton vadjának a tárgya nem olyan egyszerű, mint a többi. Ő előadja, hogy 1882 aug. 12-én felvett 200 frtot, rászint Szabó Lászlóné 200 frtos követelésének kifizetésére, részint, hogy akkor felszabadult fiának kellő befektetést adjon, tehát már tájékos bennünket arról, hogy mire kellett neki az a 200 frt, mindakétfő okos és észszerű indok. Azt mondja, hogy negyedévenként tíz forintot fizetett, ez megfelel 20%-os kamatnak. Több ízben nem fizetett semmit. Aztán 1884-ben állított ki kötelezvényt 280 frtról, melyre már anyó-a is aláírta nevét. Aztán elindulva 1884-ben Debreczenbe, eladott 10 mm. búzát 63 frtot, 1885 januárban 50 frtot fizetett, 1887-ben 150 frtot és így összesen 350 frtot és úgy véli, hogy 160 frtot fizetett többit, mit vissza is kér. Megjegyzem, hogy Weinberger azt állítja, hogy 1883 augusztusban újra adott 87 frt 50 krt; ezt K. Nagy Márton tagadja.

Weinberger könyvében azonban világosan benne van — és itt ismételnem kell azt, hogy, ha a királyi ügyész ur az irka-firkákra szult feketek, a könyvet is, melyben ez megvan, vegye figyelembe. Weinberger azt állítja, hogy minden összehámlásnál adott neki néhány frt pénzt, mit K. Nagy Márton tagad. Midőn a tárgyalás alkalmával nagyon is a dolognak érdekében az elnök ur kérdést intézett hozzá, azt mondá, hogy vagyonában nem gyengült mert az szegény is volna, hanem akkor igen rossz felesége volt és őt a faluban bukkant embernek tartották; adósságait karkarta fizetni és fiait neveltetni, pénzt pedig másról nem kapott volna, tehát Weinbertől kért kölcsön. Meg is fizetett volna neki korábban, de az emberek lebeszéltek róla, hogy nem kell az Weinbergernek. Miénk lesz az. (Derültég.) Ezt maga K. Nagy Márton beszélte el mindet.

Itt uszorat nem is kell keresni. Weinberger mindig adott neki elismervényt, melynek dólában panaszos hasára került fel. Mennyi hát az igazi kamat — ez a kérdés. Megjegyzem azt, hogy azon összegekbelly, melyeket állítólag fizetett, azon összegekbelly egyetlen összeg sem igaz. Hogy 1885-ben 50 frtot fizetett volna, ez nem igaz, ezt Weinberger nem is meri el s könyveit s a fatális jegyzetek azt nem bizonyítják s végre az összehámlások által kétségtelenül be van bizonyítva, hogy a januári fizetés lehetősége el nem ismerhető mert azok úgy összevágtnak, hogy ezen 50 frtnak helye nincsen.

Azt meg elismeri, hogy mindig kapott elismervényeket, hanem igen is fizetett 1880. május 1-től 10 frtot, 1884-ben búzát adott és 1887. szeptemberben fizetett 156 frtot, ha ezen fizetések szerint a kir. ügyész ur megcsinálja magának a végösszeget, két-égtelen kijön, hogy az 1884-ki összehámlás 176 frtot eredményez, ehhez hozzá adva 8% kamat és kezelési költséget, az 1885. májusi fizetéssel az 185 frt.

Azt mondja a panaszos, hogy fizetett 1885. január hóban; az nem igaz, hanem igenis fizetett 1885-ben május 3-án, a mikor is töké követelése 135 frt, ennek 1887. szeptemberig, 28 hóra jára kamata 25 frt, erre fizetett 176 frtot és maradt adós 4 frttal. A mikor 156 frt kifizetett 160 frttól, akkor a matematika-nak minden törvénye szerint ennyi Weinberger követelése. Nem hittem volna senkinek, Weinbergernek épp n-n, de még a kir. ügyész ur szavának sem, de mikor végig mentem ezen a számláson látam, hogy a kamat 8%, s hogy azon időben mikor a fizetés történt 160 frt követelése az utolsó filérig igaz volt.

Olyan igaz és megdönhetően bizonyított ez, a milyen csak a világrendszerben található. Ajánlom ezeket mindenkinek, meg a magánvádló tisztelt képviselőjének is becses figyelmébe.

En tehát K. Nagy Mártonra nézve az uszora vétség elterjesztését s Weinberger az alól való felmentését kérem.

13) Nagyságos elnök ur, tekintetes kir. törvényszék egyike a leg súlyosabb látzatú vadaknak, a melyek ezen irtoztató uszora perben felmerültek, mely Z Kiss Lajos panaszára vonatkozik. Mindamellett, hogy ezen panaszos az azt kezdetben kiserit jeneknek oly súlyos jelentőségüknek a látzotnak nekem magamnak is, — mindamellett a közzvaldó kir. ügyész ur mindazon állítását én a vizsgálati iratok és eljárás iratok alapján teljesen valótlannak és igazolatlannak vagyok kénytelen kijelenteni. A tényállás a következő: Panaszos állítja hogy 600 frt kölcsönt vett fel 1880 márcziusban még pedig saját vallomása szerint kezességűl való megmenekülés végett; azt Weinberger beismeri és könyveit szerint 16%-ot szedett mely 1883 jul. 1-én 8% ra szálította le. Itt nincs különbség. Weinberger azt állítja, de panaszos maga is beismeri és a 1889. nov. 18-iki tárgyalási jegyzőkönyv adatai szerint is így van.

Ő kezes volt Márton sógoráért Weinbergernél, a mi után 8% kamat számítottatott. — Váltói 1882-ben bekebelezettek; az eredeti adósság tehát volt három termézetű, egyik volt kezességi összeg 773 frt, másik volt kölcsön kötvény. 1883 július 22-ről 1600 frt, aztán, 1884-ben kamatokkal 600 frt és végre 1884 május 20-án egy kölcsön összeg a panaszos neje által is elismert kötelezvény szerint ez is 8% kamattal együtt

felvett 100 frtot, és kapott csak 70 frtot, s azután megfizette az egész 100 frtot kamataival együtt, tehát Weinberger 1882-ben kapott 70 frtra 122 frt összeget. Megjegyzem, Weinberger nem ismeri ezt el és könyve sem bizonyítja, de miután e kölcön ügylet az n-ora törvény életbelepté előtt keletkezett és véget is ért, erre kiterjeszteni a büntető eljárásnak nem lehet. Második panasz az, hogy 1886 őszén, Weinberger könyveiből megállapíthatólag november 25-én újra fel vett 100 frtot a kamat levonásával tényleg s 80 forintot, 1881-ben újra felvett 100 frtot, és ekkor 225 frtról adott váltót. 1883-ban 50 forintot és később 100 frtot fizetett, mégis 350 frtról adott váltót, mit neje is aláírt. Le járhatok bepereltetett ő és neje 437 frtig; megengedi, hogy egyszer 10, másszor 30 frtot is kaphatott kölcsön 1883-ban. Közel 100 frt perköltiséget fizetett. Ez Demjén és neje előadása. Ha ez igaz volna, s maga ez az egyszerű előadás minden pontjában magán nem viselné a tendenciózus jellegét: akkor ezt nem itt a tszvéki teremben, hanem a Lipótmezőn kellene tárgyalni. S nem a tszvéki bírái volnaak illetékesek ezt procedálni, hanem az elmebeteg orvosai és intézetjei: mert hogy egy ember, — ki nem is ostoba ember, ki igen is okos ember, — s a világosan látó és beszélő ember tüneményét állította előnkbe, hogy ez az ember 280 frtot vett fel s mégis 668 frtos váltót írjon alá, ez teljes lehetetlen. Nem csak önmagában, de egyébként is lehetetlen. Weinberger határozottan tagadja, hogy a tényállás így volna. — Ha könyveit megtekintjük, melyek nem azon célból készültek, hogy a bíróság asztalán felkúdjának, ezekből kitünik, hogy nem 100, hanem 200 frtot vett fel, ugyanezen év decz. 30-án ismét 120 frtot, ez a két összeg 184. ápril 30-ára kamatokkal együtt 338 frtos váltóra tetetett. — Ámde ha 320 frt 4 hónap múlva 330 frtos váltóra tetetik át, ebből az uszóra semmi jelenleg nincs. 1884. aug. 30-án újra felvett 100 frtot, július 30-án 100 frtot, 1883 decz. 30-án 30 frtot, össz. felment 560 frtra. Már most ezen alapszög 8%-al és negyedévi kamatokkal meg növelve 1886. jan. 1-ig, a mikorlót a nagyv. tszvéki ítéletei szólnak, melyek megállapították a lejáratot, hozzászámítva a kezelti felszámolatot és a váltó bélyegeket, kiadja matematikai pontosággal a 668 frt összeget. Felajánlom a kir. ügyész urnak a kísérletet, hogy vezesse le a számadást. A nagyv. tszvéki ítéletei 445, 447, 56 sz. a határozottan megállapítják a 668 frt tőkét és annak 8% kamatait. — Ez éppen 668 frtot ad, egy krajczár különbség nincs. Mi alapon áll az uszora-vád, azt józan észrel nem lehet felfogni.

Talán korteskedésből történhetett? Hátha neki is sikerülne késpenz helyett uszora-váddal fizetni Panaszos általában nem képes állításait igazolni Weinberger ellenében. Hiszen Weinberger végre is nem a legbolondabb ember a világon, 1884 óta olyan uszoper alatt áll, — hogy, különb per alatt akkor sem alhatna, a büntető törvénynek egyeb szaz mas szakasza alatt áll, szabadságot, vagyonát, mindentől megfosztott. Hát képzelt-heti Weinbergert olyan örültnek, bolondnak, hogy akkor dolgoztek Demjén ellen 1500 percentre, mikor a per foly. Az nem képzelt-hető, lehetetlen. De Demjény szinten nem bolond ember, ki képzelt-heti azt, hogy mikor tudja, hogy Weinberger a törvényszék is üldözi, Földes is üldözi, hogy meg akkor egy 680 frtos váltót aláírjon? Nem, inkább egy furkós bottal agyoncsapta volna Weinbergert miatsem, hogy ilyen váltót írjon alá. Örültse az, hogy egy 70 frtos váltó helyett 700 ftuak írjon alá.

De meg mást említet, a mire különösen súlyt fektetett; a mathematica törvénye mutatja, hogy törvényszerű igazságszolgáltatás nincs; de Demjény a n-varadi kir. törvényszék előtt meg volt ideve és itt nem jutott eszébe, hogy neki uszora-per volt, ott elismerték a törvényszék igazságát, csak akkor, mikor fizetni kellett volna, előálltak a földesi tanácsadók, hogy ne fizessen, inkább jellemtse fel a bíróságnál, mert Földesnek fizetnie az uszoperart tartják, nem pedig a késpenzet. (Derültse.) És miután sem a külső bizonyít-tek, sem az objectív jelenleg, sem az ő beszédeinek hihetősege, sem Weinberger ki jelentése, sem a kir. törvényszék ítélete egyáltalában nem igazolják egyetlen állítást sem, eüben saját írásai, a melyek őszhangzauak, hogy tisztán 8% kamat számítottak, Weinberger állításával, kerem a ngos elnök urat és a tek. kir. törvényszék, Demjény Jozsef eddig fenntartott vádjait megszüntetni méltoztassék.

18. Következik a sorban Ispán Gyula panasz. Ez egy fiatal ember és még sokkal fiatalabb volt akkor, mikor kölcsönt vett fel. Akkor meg 20 éves volt, tehát meg kiskora. Ez ismételve a kir. tszvék színe előtt, midőn azon kérdést intézték, hogy mért tette ezt, azt felelte, hogy: „gyermekésszel tettem,” pedig most már valami 28—29 éves. De mikor azt a kérdést intézték hozzá, hogy azon 26 ftuak, a mit Weinbergertől kapott, hajlandó-e beszámitani követelésebe Weinberger ellenében, azt felelte: dehogv számítom, neki nem adta, hanem Zolnay Lászlótól kapta. Ez az Ispán Gyula, kigen ven ravasz emelén is ravaszabb. De ez gyermek észrel oly dolgokba is bele keveredett, melyeknél fogva a nagyváradi kir. ügyesség. bíróneit is meglátogatta hosszabb időre. Itt elő áll egy igazán nagy váddal, azt mondván, 1889. nov. 20-án, hogy 1883. év őszén felvett 100 frtot, de 10 frt

előleg levonván 96 ftja maradt. 1890. május 8-án, tehát napnapelött azt mondotta, hogy ez 1882 vagy 1883-ban történt s ekkor módosítja vallomását. Ó akkor 20 éves volt a pénzzen lovakat vásárolt, majd 1884-ben 106 frtos váltót írt alá, egy év múlva. 1886-ban összesen 226 frtra adott a követelést, 1887-ben 290 frtos váltóra vitetteit és így állítása szerint az eredeti 96 frt 3 év alatt 290 frtos váltóvá nőtte ki magát, tehát 36—40% kamatot fizetett, de beismeri, hogy másféle is tartozott, t. i. Szabo György tőkepénzes nek; ez a név többször fordul elő. — Ez az ember 24%-on annál nem szokott dolgozni, de rendkívül ügyes mert nem akad ember ki panaszt emelne ellene. Ez a tényállás a mint Ispán előadja, Weinberger tagadja, hogy 8%-nál nagyobb kamatot szedett volna, állítása és könyvei szerint a dolog következőkben áll Panaszos nem 1882, vagy 1883-ban, hanem 1879 szept. 30-án vett kölcsön 50 frtot, melyből 1882 júliusban fizetellenül fennállott 10 frt. Ez volt az első jogügyleti viszony Weinberger és Ispán Gy. közt 1882. nov. 7-én szünt tehát meg, nem 1883-ban, már pedig egy évi kamat is nevezetes különbség. Ekkor ismét felvett 76 frtot és nem 96 frtot, tehát más összeget, sokkal kevesebbet. Hanem igenis 1885 év végen, itt aztán az évre jól emlékszik, csak más dologra nem emlékszik, Kovács Szabó kezességéből, az ő terhére esett ez a 96 frt, igaz, hogy nem vette kölcsön, de kezességéből szállott rá, hogy 83 frtert kezes volt, azt a mult év őszén a tárgyaláson beismerte, de nem mondta meg, hogy kiert, most utoljag kihallgattatva beismerte, hogy K. Szabo Gy.-ert volt kezes, de most meg az összeget változtat, azt mondván, hogy csak 50 frtert volt kezes K. Szabóert. K. Szabó nem ideztette be, pedig ezzel lehetne tisztázni az ügyet, pedig ez igen fontos lett volna. De nem csak eddig áll a dolog, hanem hogy kezes volt 136 frtot is vett kölcsön még külön, Weinbergertől, helyette azonban Szóke Márton fizette ki, de ez nem áll, mert ezt csak Szóke Márton kihallgatásával lehetne constatálni, de ő be nem ideztette.

Már most közzvádi kir. ügyész ur szives figyelmet felhívom, hogy méltoztassék a feati összegnek sorrendjében és idejében 8% kamatot kiszámítani, reá fog jónni, hogy 1886 márczius 6-ig 229 frt összeg áll elő. A régibb 10 frt és 70 frt es a Kovács kezességéből rá hárított 96 frt s a 20% ból, melyet Weinberger beismer, később csak 8%-ot számítva, kijön a 180 frtyi összeg, melyhez a Szóke Márton-féle 36 frtot hozzá számítva éppen a 290 frt összeg áll elő, ennyiről szól az a váltó; össze számoltak, kiegyeztek s csak 25 frt tul fizetés mutatkozott, azt Ispán Gyula felvette, s az eredeti összegű éppen 290 frt összeg jön ki különbség nélkül. De ez nem veletlen, mert ha az volna, akkor Weinberger Mihály egyéb követelése nem hozná ki a mathematicai igazságot.

A könyv és jegyzetek és váltók is más teteleket mutatnak fel, de a mikor a panaszos azt mondja, hogy összeszámoláskor ennyit, meg ennyit írt alá és az ő beismerésük szerint az az összeg jön ki, akkor már a közzvádi kir. ügyész ur egyet ért velem abban, hogy minden irka-írkausi a mathematicai törvény megis biztosabb, s itt egyedül bizonyos. Már most miután itt az uszora törvény életbe lépte előtt ugyan 20% kamatot számított, mint Weinberger beismeri, de 1883-tól kezdve csak 8%-ot; miután itt törvénytelen ellenszolgáltatás nincs; miután itt a befektetés célszerű; vagyoni romlás nem következett be és időközben kiegyezkedés is jött létre és tulfizetésű 25 frt fel is vetetett, s a különbségek ki lettek fizetve, emel fogva, hogy mint lehet Ispán Gyulaéknak uszoraról panaszukodni? Nem vagyok képes be íatni. Ezen oknál fogva tek törvényszék l'ngyosg elnök ur! Ispán Gyula panaszára vonatkozó vádat megszüntetni kerem.

19. Zolnai László esete. Erre nézve a közzvádi kir. ügyész ur a vádat elejtette, azonban a magán vad t. képviselője fenntartotta a vádat. És a magán vad t. képviselője kritikai alá véve a kir. ügyész ur indokait, oly állításokat kezelt, az a melyekre valamennyire nem fogok reflectálni, de egyetlen egyre ki fogok terjeszkedni, illetőleg megjegyezni tenni. Felmerült a Z. esetében az, hogy a kir. pénzügyi igazgatóság által elrendeltetett annak megvizsgálása, hogy Weinberger mennyi kamatot szed, Zolnai is kihallgattatott, s a pénzügyi közegek előtt 10%-os kamatról beszélt; ezt azonban a tszvék előtt elhallgatva, 24%-os kamatról beszélt, de beszélhetett volna 48. százalek kamatról is. Mikor aztán felmerült a közzvádi kir. ügyész által hangsúlyoztatva, hogy miért beszélt itt másként, mint a pénzügyi közegek előtt, a magánvad t. képviselője azzal érvelt, hogy ott Zolnai nem eskü alatt beszélt, tehát ott hazudhatott. Ez a consecvenia. Bocsanatot kérek kartársur! ha mi, kik a jogérzet növelésére első sorban vagyunk hivatva, arra oktattjuk az embereket, hogy ott, a hol eskü nem fenyeget, szabad hazudni, valótlan lehet állítani, s valótlan állítani szemre-főre szabad, s a ki így hazudik is, annak minden szava hihető, mihelyt megkérdészik; ha mi így érvelünk, így oktattunk, akkor a nép, a panaszosok, kik tőlünk a sorban állanak a korlát mögött, azt látják, hogy itt a korlátot belül ülő urak azt predikálják, hogy a hazugság nem kárhazozatos dolog, s akárhány-szor hazudott is másutt, annak szava itt szentírtas. Mit gondol a magánvádló képviselője, minő erkölcsi érzetet

visz haza a maga falujába mindenki? Ha valaki itt 10-szer, vagy 100-szor tette le az esküt, máshol pedig vagy más hatóság előtt hazudott, akkor én abból azt a következtetést vonom ki, hogy itt sem beszélt igazat; a ki pedig másutt igazat beszélt, itt is azt teszi.

De hol van megírva az, hogy most mondott-e igazat vagy akkor? és hol van megírva, hogy egy egyéni character, ha más bíróság vagy közeg előtt megengedi magának a hazugságot, itt most nem engedi meg? Így érvelünk nem szabad.

Tény gyanánt el kell fogadni, a mint a közzvádló kir. ügyész elfogadta, hogy Zolnay László ott úgy beszélt, itt másként beszélt, egyik sem igaz. A tényállása következő: Zsolnay László előadja, hogy 15 év óta vett fel sokszor kölcsönöket; 1883-ban cupán 100 frttal tartozott 16 mm. buzárért szintén felvett 83 vagy 84-ben pénzt, meg pedig 80 frtot tényleg, 1884-ben 500 frtról szólt a vád, 1885-ben bepereltetett és a per miatt 14 hold földjét adták el, még pedig 2400 forintért adta el. Ebből Lakynának fizetett 1200 frtot. Ez egy tisztességes asszonyosság, kifizetett pénzt is kölcsönöz. Weinberger nek 200 frtot, Zákány Sándor és más hitelezőnek több bizonyos összeget fizetett. — perkölt-segére és mintegy 300 frtot. — Így lett az ő tartozása kiegyelvitve és időközben is 90 frtot fizetett. Megjegyzem, hogy én azt nem mondom, hogy Lak-né nagy kamatra dolgozik. Weinberger tagadja ezen tény állását és valóságát is tagadja, hogy 8%-nál nagyobb kamatot szedett. Könyvei mindig rendes időben vezetett-k nem 1883 ból származik ez az ő tartozása. Hiszen már 1882 évben 550 frttal tartozott. Valamit fizetett, de a 800 frt között kamatai felszaporodtak. Itt sem jánhatok mást arra nézve, csak a magánvad t. képviselőjének ajánlom, hogy azon keserv s fáradságot melyet én megéreztem, tegye meg ő is; akkor is meggyőződhetik az ügy igazsága felől. Minden mesterkedés nélkül. A mi bizonyítja azt, hogy mikor a kir. ügyész megszüntette a vádat, teljesen igaz volt és az ő indítványához hozzájárulok én is.

2) Bagosi Sándor kijelentette, hogy ő nem tartja fenn a vádat, de mi a kir. Törvény-zékre nem tartozik és ennek természetét elő kell adnom. A tény a következő. Ez egy igen tisztességes iparos, a ki 1884-év május 14-én vett fel 100 frtot és állítása szerint 12 frt levonván, kapott csak 88 frtot. Felvette pedig ezt az összeget nem maga, hanem Hodosi Ferencz is részes volt ebben az összegben, a mint a tárgyaláskor Bagosi Sándor kijelentette.

1884 máj. havában felvett 100 frtot s állítása szerint 12 frt. levonván, kapott 88 frtot. Felvette pedig ezt nem maga, hanem Hodosi Ferencz, mint a mult tárgyalásnál kijelentette Bagosi Sándor. Kötvényre pedig nezesként oda volt írva Hodosi Judit és fia Ferencz, aki szintén részesült ezen kölcsönben. Megjegyzem, hogy Bagosi S. kijelentte a tör. szék előtt, hogy kart nem szenvedett, hogy neki romlás nem okozott, a szolgáltatással nagy ellenszolgáltatás se jart. A mi kölcsön-báz felvevés indokát illeti, betegeskedett, szűn fedelekek javítása szükségessé vált, ezekre kellett kölcsön összeg. Ezek szerint kölcsön-feveltel indoka meg van állapítva. Állítása szerint a következő fizetéseket tette volna.

1884-ben a felvételi napján levonott 12 frt, összesen 147 frt 32 kr. Bagosi S. állításával egybehangzik Weinberger könyve is, a mely szerint Weinberger kiadott 1884-ben kölcsön Bagosinak s társainak 100 frtot, ugyanezen könyv szerint még azon évben leszállt 93 frtra, panaszos aztán azt mondja, hogy azon összeget Hodosytól küldte meg, ki aztán azt mondja, hogy átadta Weinbergernek, pedig csak 84 frtot adott át. — Aztán a következő összegekben fizetett: 1884-ben 10 frtot, 1885-ben 4 frtot kamatra 6 frt 75 kr tőkébe, — ebből 75 kr kezelési költség, 1887. decz. -ben 5 frt 10 kr, 10 kr váltó bélyegre számítottatott. Itt van a különbség Weinberger számítása és Bagosi előadása közt. 1886. augusztus havában aztán felvett 25 frtot, összesen tehát felvett 129 frt s néhány krajczárt. — A különbség tehát a Bagosi és Weinberger számítása közt 15 frt és néhány kr, a melyet váltó bélyegbe lehet számitani. — A pénzüsszegekét Bagosi tehát Hodosytól küldözte, Weinberger azonban azt teljesen nem kapta meg.

Az intermedimot kellett volna itt kihallgatni, de ez nem ideztette meg, pedig Hodosy nyilatkozata hozhatná a 15 forint kérdést tisztába.

Ha most ezen fizetésekből tiszta kezelése és váltó bélyegre leszámitattik a 95 kr, mint kezelési költség, aztán az összegbe beszámítatik a 8% kamat, aztán egy 84 frtos váltó bélyegre, s itteni kezelési költség, s feltéve, hogy a Hodosi által átadati rendelt 15 frt át nem adatott, akkor pontosan, mathematicai pontossággal kijön, hogy a 8%-ot a kamat sosa sem haladta meg. Azzal kellene ezt a dolgot tisztába hozni, a tek. kir. törvényszék meg is idézte Hodosit, de ez meg nem jelent, a multkor tárgyaláson meg nem is volt idezve, már pedig ő hozhatná a 25 frt kérdését tisztába. Már most, ha a felvett 129 frt kezelése és a 3 váltónak törlesztése összeszámítatik, akkor mathematicai pontossággal kijön 800 frt váltó törlesztés. Kijön, hogy itt 8%-nál több nem számitottatott, feltéve, ha a 15 frt Hodosi által át nem adatott. Az a 12 forint levonás, az sem úgy áll, mert hiszen, a mint Weinbergernél

be van jegyezve, felvétetett az összeg Bagosi szerint is május 4-én 1884-ben, de nincsen aztán kamat fizetve és komputus 1885. nov. 25 ikéig. Ez éppen másfél évtendő, ugy hogy ha 8%-al számítjuk, az összeg után éppen 12 frt esik. Itt is 8% jön ki. Akárhogy csináljuk a számítást, 8%-nál több ki nem jön. Tehát ezen oknál fogva, tek. kir. törvényszék, Bagosi Sándorra vonatkozólag a közzvádló király-ügyész ur előterjesztéséhez járulok és a vád megszüntetését kérem.

21. Következik az utolsó előtti panasz, K. Topa János és neje panasz. Erre nézve a közzvádló ur fenntartotta a vádat és oly indokok alapján, a mely indokokat én közzvádló kir. ügyész unál különösen gyengéknek vagyok kénytelen kijelenteni. — Oly indokok alapján, hogy közzvádló urtól, ismerve itelő tehetőségének erejét és emberekről való gondolkorásának helyességét, — egyáltalán nem vártam volna, hogy ily indokok alapján is fenntartotta a vádat. Fenntartotta pedig úgy, hogy K. Topa János és neje állításán kívül semmiféle bizonyíték nem támogatja, de miután Weinberger ellenében az uszoraról ízlet szerű gyakorlása be van bizonyítva, és mivel Topa János és nejejéről fel nem tehető, hogy ők valótlan mondjanak, tehát eskü alapján a vádat fenntartja. — Ily okok alapján a vádat fenntartani nem lehet, mert ennek következése lehet az elítéltetés, mely meglehető s rossz dolog, lehet egy vagy két hét, hónap vagy év, pénzbelileg 5, 10 frt, vagy egy pár ezer frt, mint az a törvényben olvasható. — De már ez az argumentum csakugyan meg nem olvasható, mert hogy Topa János megbízható ember, ehhezem, de megbízhatóságát rőffel mérni nem lehet. — Nincsen őszhang ezen megbízhatóság és az arra alapható büntetés között ő nála, egyik serpenyőjében az igazságnak több van mint a másikban, pedig mind a kettőben egyformán kell lenni. — De egyébként is fedezék én fel némely körülményeket, hogy nincs olyan egészen üres tér itt, hogy valami támpontot ne lehetne találni, mely szerint ő nekik nincs igazuk.

Az eset a következő: Előadja Topa és neje Hunyadi Erzsébet, hogy 1881-ben felvették 10 frtot Weinbergertől, de 100 frtot lefogott ez a lelketlen uszora. Még ez évben fizetett 10 frtot; 1885-ben sokáig nem tudott fizetni, mert ki volt merítve, 1885 végén aztán fizetett 35 frtot, 1886 elejére mégis 126 frtos váltó lett a tartozás. — Ekkor bepereltetett és Weinbergernek fizetett 60 frtot, ügyvédjének 54 frtot. Fizetve 60 frtot, fennmaradt még 24 frt a mégis 1887-ben már 84 frttal tartoztak volna. Így van a panasz a törvény-zék hiteles jegyzőkönyvében bejegyezve. Topa megcsinálta a vég calculust, összesen: 279 frtot fizetett, bele számítva az ügyvédi díjat is.

Ez a dolog úgy áll tek. Trvszék l'ngs Elnök ur l' hogy Weinberger 1881-ben kölcsön adott 100 frtot, de nem 40%-ra, hanem 20%-ra. 1883-tól fogva leszállította ezt 8 százalékra. Weinberger határozottan tagadja, hogy több pénzt vett volna fel, mint a mennyiről elismer-vényei szólnak. Megjegyzem, hogy Topa is, az aszerint is elismeri, hogy minden fizetésnél elismervényt adott Weinberger s hogy annyit fizettek, a mennyiről az elismervény szől. — Aztán a könyv szerint Weinberger a kamatakat 1885. decz. 11 ig kiegyelvitette; ettől kezdve 1886. april elejéig 8%-ot szedett. De van még egy külön váltó kölcsön is 12 frtról korábbi időből. Ezek évi kamata 1888-ig továbbá a váltó bélyeg, kezelési költségépen kiadják a 124 frt 50 kr, a melyért bepereltetett. Igaz, hogy a perköltiséget sokalta, nagyon szomorú dolog, hogy a perköltiségeknek oly soknak kell lenni; rosszabb benyomást sem tesz rám, mintha azt látom, hogy ügyvéd kartársaim sok költséget számitanak, vagy megengedik számitani, mert szegény emberlét irtóztató baj, ha 100 frtos kölcsönl bepereltetvén, a perköltisége 50—60 frtra és 100 emelkedik, de ezért uszora panaszt emelni, bármily nagy legyen a költség, ez szomorú.

A költ-ég befektetésére volt szükséges, lovat vásárolt a melyely kenyerét kereste; romlásra nem vezetett, megfizették a nélkül, hogy ingatlanuk csorbát szenvedett volna. — És aztán panaszt tenni nem jutott eszébe megperelve, elítelve nem lettek s ezen beszászó 24% kamatról nem tettek jelentést a bíróságnál; pedig meg kellett volna tenni, csak mikor kévszerítő eszközökhöz nyúlt W. akkor állottak elő a földesi tanácsadók. Azért mondom, hogy ámbár nekem semmiféle kifogásom nincs, de azért egészen megbízhatónak nem lehet venni. Ezen oknál fogva — tek. kir. Trvszék — én itt sem látom az uszoraróléséget bebizonyítva, sőt jelenséget látok, a melyből következtethető, hogy ezen panasz nem jól megfontolt panasz volt é csak bosszúérzet vagy bujtogatás következtében lett.

22) Utolsó uszora panaszos Malmos Veress Sándor. Ezt a vádat is fenntartotta közzvádló kir. ügyész ur; fenntartotta részint panaszosnak nyilatkozata, részint ama fatális jegyzetek alapján, melyek közzvádló kir. ügyész ur előtt mint valami rémítő fontos bástyák szerepelnek, különösen azon jegyzetekből kivonta királyi ügyész ur, hogy sokszorozás, kivonás és osztás alapján kitűnt, hogy 100 frt tétel után 50 frt kamat számítottatott. Azonban a fatális jegyzetekben ez az idő hiányzik. (Közzvádló kir. ügyész közbeszól: „Ott van!”)

Ezen Weinberger Mihály és a panaszos közt fennállott boldog emlékeztető jogviszony, igen hosszú jogviszony. Ó sok kihallgatás után 1885. május 30-ikán azt beszédte, hogy

2000 DARAB
valódi mosó
pikémellények
1.50 krtól
feljebb

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek és nem tetszés esetében az áru becsesreltetik.

Fényes Mór
Debreczen.
Miklós utca sarkán,
a megyeházzal szemben.

Tavaszi öltönyök felöltők	6.50-tól feljebb
Fü öltönyök	4.00
Tavaszi fü felöltők	5.00
gyermek öltönyök felöltők	2.50
" férfi nadrágok	3.00
Fekete öltönyök	2.00
Nyári idényre	9.00
Egész férfi öltöny valódi mosó	3.25-től feljebb
Férfi porköpeny	3.00
Férfi mosó nadrág	1.00
Fü mosó öltöny	2.25
Fü gyermek mosó öltöny	1.10

Kaszanyitzky Endre

előbb
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZENBEN,
ajánlja üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási cikkek nagyválasztékával berendezett raktárát.
Tavaszi- és nyári idényre különlegesen: tükrözött kertigolyókat, gráci aranyhalakat, IGEN CSINOS haltartókat és virágtartókat.
Szabadalmazott étel- és palackhűtő
JÉGSZEKRÉNYEKET, legjobbnak bizonyult egészségügyi szódavíz készülékeket minden nagyságban.
BERENDORFI, CHINAEZÜST és ALPACCA evőeszközöket
20 évi jóállás mellett.
Arjegyzekekkel kívánatra bérmentve szolgálók. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Rickl József Zelmos
DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvizeket, u. m.: Bikszádi, Bártfai, Bilini, Borszéki, Budai, Rákóczy, Hunyadi, Victoria, Czigelkai, Csizi, Emsi, Gieshübl, Gleichbergi, Halli, Ivandai, Karlsbadi, Krondorfi, Lipiki, Luhi-Margit, Levicci, Marienbadi, Mohai Agnes, Parádi, Rohitschi, Salvator, Seltersi. Szolyvait;
továbbá:
friss kárpáthi juh-turót, — Kenczeolajba törött festékeket, Creolint, s az ujonnan feltalált Cresolint marha, disznó, juhok száj- és körömtájása ellen, — Denaturált szeszt igen jutányos áron. Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

SZABÓ LAJOS FIAI

cézgnél
nagyválasztékban kaphatók:
Női ruha Zephirek,
Legujabb francia batistok,
A hirneves cosmanói gyárból: jó mosó
Cretonok, Indish-Foulard,
Ladies Mouslin és Atlas Satin.
Nagy raktár:
Jutte gyapju hollandi, Tapestry és Brüssler
FUTÓ SZÖNYEGEK, Ablakfüggönyök,
ÁGY- és ASZTALTERITŐKBEN.

Kardos Lászlónál

KAPHATÓK:
biztos színű nőruha zefirek olcsótól a legfinomabbig.
SURAH és GYAPJU
ablak függönyök páratlan szép kiállításban.
Valódi Jaeger gyapju
fü-öltönyök mosható, rendkívül tartós és igen formás, tavaszi és nyári használatra.

IPAROSOK,

kik vagyontukát jövedelmező vállalatokban gyarapítani, vagy azokat részvénytársaságokká akarják átalakítani, sziveskedjenek ajánlataikkal a „Kapitalist” szerkesztőségéhez fordulni. — Wien, I. Minoritenplatz 4.

...gyválaszték női ruha szövetekben.

GYENES LAJOS

DEBRECZEN,
FÖTÉR, VÁROSHÁZÉPÜLET.

Nagy választékban található raktáramon:

Női ruha szövetek,
FEKETE TERNÓK és GYASZ KELMÉK,
Legujabb divatú női ruha díszek,
Bel- és külföldi kartonok és tollek,

Nagy raktár:

NAP- és ESERNYŐKBEN,
Női ruhák készíttetését saját szöveteimből elvállalom.

Mintagyűjteményemet kívánatra bérmentve küldöm.

Jó szabású fűzők.

Francia és harlandi kötőpamutok.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a t. közönség tudomására juttatni, miszerint az eddig főpiacz, gróf Dégenfeld, jelenleg Tisza-ház alatti,

férfi-, női- és gyermek

lábbeli üzletemet

czegléd-utczára (pénzügyigazgatási épület, Kardos László ur üzletével szemben) helyeztem át; kérve a t. közönséget, hogy eddigi mártogatásával és megbízásával ezen új helyiségemben is szerencséltessem.

Debreczen, 1890. April hó.

Tisztelettel

TÓTH FERENCZ.

!! Megérkezett !!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI VIZ

friss töltésben folyton kapható. Helyben az egyedüli lerakásban
CSANAK JÓZSEF cézgnél,
valamint minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcsös” az összes vendéglőkben.

A legjobb és legolesőbb ásványviz

!!! HAZÁNK VIZE!!!

Kellemes üdítő ital.

BUDAI Rákóczy
KESERUVIZ-FORRAS

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi kütünőségek által mint nélkülözhetlen házi szer legjobbnak ajánlatik, különösen: altstbajoknál, vértörődés, aranyeres-tüdő, vese- és scrophulos bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkütes, dugulás stb. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer-, ásványviz kereskedésben, a legtöbb gyógyszer és gyógyfűszerkereskedésben.
A forgalmi igazgató ág
Loser Testvérek
BUDAPESTEN.

Valódi
GYÓGY MALAGA-SECT

es. és kir. borvegyelőző hivatal próbája után Klosterneuburgban,
igen jó, valódi malaga,
mint kiváló erősítő szer gyöngéknak, betegnek, vérszegényeknek, gyermeknek, vérszegénység és gyomor-bajok ellen kitűnő sikerrel.
1/2 és 1/4 eredeti palackokban és törvényszékieleg jegyzett védjegy alatt
SPANYOL BORNAGYKERESKEDÉS
VIÑADOR
BÉCS HAMBURG
eredeti árak: frt 2-30 és frt 1-30
palack 2 frt — 1/2 palack frt 1-10 továbbá különféle finom külföldi borok eredeti palackokban és árákban, valamint poharakokat kaphatók Debreczenben és Pozsonyban, valamint borkereskedésben és Varga Lajos fűszerkereskedésében.
A „Vinador” jegyre pontos figyelem kéretik.

